

godina II. — Broj 355.
GLAVNA LISTA: U izlazu za članak godinu K 92 — za predsjednika K 10 — za predsjednika K 10 — u
članaku K 10 — u oglašavanju K 10 — u
izlazu za 10. kolovoza — OGLAGI
primaju se u upravi lista trga Gustava
imaj 1, te se rađaju po 30 hektara za
predstavnik 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Englesko-franceska navala na zapadnoj fronti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Be 2. srpnja (D. u.) Službeno se javlja:

R u s k o b o j i š t e .

U Bakovini nije se desilo ništa osobito te je položaj ostao nepromijenjen. Zapadno Kolomeje i južno od Drnještva razviše se novi žestoki bojevi. Sjeverozapadom od Tarnopola osvojile austro-ugarski i njemački bataljoni opet uvale i uklonili kod Vorobijovke, za koju su se vodili ljeti bojevi. Smrtili smo 982 momka, 7 strojnih pušaka i dva baka mina. Navala bojnih sila, stoećih pod zapovjedništvom generala Linsingena, predapovala je i jučer znatno na mnogim mjestima. Broj zarobljenika i plijena se je povisio.

T a l i j a n s k o b o j i š t e .

U južnom odsjeku doberdopske visoravn i nastavljuju Talijani žestoku topničku paljbu i navale protiv prostora istočno od Selca. Ova naprezanja neprijatelja, potrajujući i preko noći, ostala su radi žilavog otpora branionica bez uspjeha. I između Brente i Ēzave obnovile su se uzadune provale protiv mnogobrojnih točaka naše fronte. U području Marmolate susuble su naše čete više navala talijanskih odijeljenja. U području Ortlera izvoštive su si jedan vrh kristalne planine. Jučer smo zarobili preko 500 Talijana, od kojih 10 časnika.

J u g o i s t o ē n o b o j i š t e .

Ništa nova.
Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 2. srpnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Z a p a d n o b o j i š t e .

U Širini od 40 kilometara po prilici započeo je jučer kroz više mjeseci neognorančenim sredstvima pripravljen napad englesko-francuskim masa i na takon najostrježeg sedamdvješnog dječovanja topnički i plinova na jednoj i na drugoj obali Somme i priroku Ancre. Od Gommecourta do okolice Laboissella nije neprijatelj postigao nikavih znatnih uspjeha, pretprije je paće vrlo teške gubitke. Nasuprot je neprijatelju uspjelo u najsprednjim redovima odsjeka divizije, koja se prostire do Somme, da prodre u pojedine položaje, tako da smo voljeli povuci te divizije iz posve razorenih najsprednjih jaraka u zaporne položaje između prvih i drugih redova. U najsprednjim redovima čvrsto užidani materijal i drugi, što je bio neporabljiv učinjen, izgubljen je.

U svezi s ovom velikom bojnim akcijom odigrali su se na priključnim frontama te zapadno i jugoistočno od Tahure mnogobrojni znenadni napadaji topništva, kao što i razni manji navalni podhvati svladje su se izjavljali.

Na vrhu 304 osvojili smo dijelove francuskih jaraka. Francuzi, koji su napadali ponovno po više puta s jakim silama jučer i jutros rano ujutri. Terre Froide, osobito blizu okupirane tvrdje Thiaumont, morali su da se vrate slijede porazne vatre s najvećim gubitcima.

Ponajviše na napadnutoj fronti te u području Moze oborili smo 15 neprijateljskih ljetala, a mi nijesmo izgubili nijednog ljetala.

I s t o č n o b o j i š t e .

Napadaj je Linsingenove bojne skupine nadnevno. Broj je zarobljenika porasao na preko 1400. Neprijateljske su protunavale bile gladko suzbijene.

B a l k a n s k o b o j i š t e .

Ništa nova.
Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 2. srpnja (D. u.) Glavni stan javlja:

I r a č k o b o j i š t e .

U južnoj Perziji nastavljaju naše čete svoje napredovanje istočno. Otuda te tjeraju ruske lazalice pred sobom. Sjeverno rijeke Čorok turske su čete suzbe Ruse za osam kilometara sjeverno natrag prama obala te su ponovno započele vladajuće uživine. U zadnjoj smo sedmici potopili na kaukaskoj obali četiri velika ruska parobroda, između kojih i transportne brodove.

Jedan je brod bio krcat četama. Osim toga našao je drugi parobrod, natovaren municijom, na minu te potonom.

BRZOJAVI.

Rat.

Z u r i c h , 1. Bojevima u kolomejskom prostoru primjećuje se u ovđenjšem stručnjakom krušgovina: da je bio ponovni pokusaj ruskog vojnog vodstva, da probije austrijsku frontu. Kako su Rusi na Strypi i na severu uz Dnjepr našli na jak otpor, uperiše svoju navalu na Kolomeju. Opet su Rusi raspolažali sa nadmorskom silom, velikim masama pješaka i mnogobrojnim topništvom. Uslijed toga moralna je austrijska fronta povuči. Ovdje prevladava mnjenje, da će austrijskom vodstvu i sada uspijeti, da zaustavi neprijateljsko napredovanje. Uopće čine zadnji dogodaji utisak, da je ruska ofenziva počela malakša.

A m s t e r d a m , 1. Vojnički suradnici „Times“ izjavljuju, da se njemačka navala sjeverno od Lucika nastavlja, dok se otopor u odsjeku Stira i Stohoda danonice jača. Velika se opasnost po rusku vojsku sastoji u tome, da bi neprijateljsko topništvu uzmoglo, u slučaju da budu Rusi baceni još nekoliko kilometara natrag, pucati na željeznicu Kovel-Luck, a time bi postao mostobran na Stohodu upravo neodrživ. Suradnik se bavio nadaljnjem osvojenjem Linjevke po Nijemima te se neda, da će Rusi moći odbrati Sokul, za koji se grad bije već sada ljudi boji.

A m s t e r d a m , 1. Ovdjedini se list bavi puno sa sveopćom ofenzivom entente. Prema najnovijim vijestima, neće ni doći do engleske ofenzive. Bubanjska vatrica, koju otvorili engleski topništvu na ēčavot fronti od La Bassee-a do Somme, nije bila uvod pješačkoj akciji. Englezii piju jar, da je slabo vrijeme, osobito neprestani kise, sprječilo svaki pokusaj navale, koji bi bio ostao uslijed trenutno nepodignuti prilika da sigurno uzadahn. Vjesti iz Pariza i iz Italije navješćuju početak ofenzive na orijentalskom bojištu a time da će započeti oduševljujući ratnički rat.

L u g a n o , 2. Poznati engleski vojnički kritičar brzojavlja „Timesu“ iz talijanskog glavnog gradskog zastupnika Karla Lieckebnicha.

Klerikali Tovini, Ciriani i Nava govorili su o humanitarnom djelovanju Sv. Oca i njegovom pravnom položaju, da je to bobje dostato definiran talijanskim zakonom o garantijama, te su kazali da pristup klerikalci Medici u ministarstvu ne znaju nipošto kakav kompromis kojim bi Sv. Otac dosegao dobiti nasuprot Italije ili ostalim sila ni u drugim, ni u aktualnim političkim pitanjima, kao što je sudjelovanje na budućem mirovnom Kongresu.

Ministar je Carcano govorio po tom o finansijskom stanju te je kazao: Željeznicu iskazuju deficit pored svih vojničkih prevoza. Skupoko uđenja i izdržavanja željezničkog osoblja je pristisnu u sruhu, da poviši tarife. Povišenje je poreza uredilo već dohdoci, tako da je moguće plaćati kamate ravnih zajmova.

Neproračunani izdatci u jučer novaračnoj (30. lipnja) poslovnoj godini iznose 7800 milijuna lira, od kojih 7022 milijuna otpadaju na ratno ministarstvo, 384 na mornaricu, 223 na ministarstvo državne finančne i 171 milijun lira na ostala ministarstva.

Troškovi za vojsku i mornaricu rastu sve to više i iznose u mješevi 619 milijuna više, nego li u mirno doba. Obitelj mobiliziranih vojnika podijeljivo se je dosad 450 milijuna potrošice, koja sada iznosi 60 milijuna mješevi.

Italija je primila ratnim zajmovima oko 3400 milijuna, rizničkim bonovima 1300 milijuna i u tuženstvu. Savezom s bogatijim zemljama i drugim finansijskim operacijama pribaviti će se Italiji nužna srestva da može dovršiti taj rat. Morati će naravno povisiti svoje poreze, da može kapatne isplativosti. Država cijeni svoje radništvo, koje je zapošleno u 1000 tvornica oružja i mušnici.

Socijalist je Turati obrazio svoj dnevni red, koji pokazuje doista načelnu oporbu protiv vlade, ali sadržaje također nešto pouzdjanja u nju i u nove ministre.

Predsjednik je na koncu saopćio smrt ljetalackog poručnika Facta, sina bivšeg ministra, koji je našao junaka smrt za neprijateljskim redovima.

Balkan.

Demonstracije protiv Venizelosa.

B e r n , 2. (D. u.) Kako javlja „Temp“ iz Atene, došlo je zadnje srijede u Ateni i u brojnim drugim gradovima Grčke do manifestacija, kojima su na čelu koraciči otpušteni pričuvnici. Osobito su velike bile demonstracije u Korintu, gdje je veliko mnoštvo pučanstva obilazio ceste uz povik „Dođe sa Venizelosom izdajnikom domovine, podmjenicom inozemstva!“ Pučanstvo je krenulo glavnim ulicama te razbilo stakla dučana, pripadajuća sumišljenicima Venizelosa.

Italijanske.

B u d i m p e š t a , 2. „Az Est“ javlja: Dodatno je zadnje srijede u Ateni i u brojnim drugim gradovima Grčke do manifestacija, kojima su na čelu koraciči otpušteni pričuvnici. Osobito su velike bile demonstracije u Korintu, gdje je veliko mnoštvo pučanstva obilazio ceste uz povik „Dođe sa Venizelosom izdajnikom domovine, podmjenicom inozemstva!“ Pučanstvo je krenulo glavnim ulicama te razbilo stakla dučana, pripadajuća sumišljenicima Venizelosa.

Rumunjske.

B u d i m p e š t a , 2. „Az Est“ javlja: Dodatno je zadnje srijede u Ateni i u brojnim drugim gradovima Grčke do manifestacija, kojima su na čelu koraciči otpušteni pričuvnici. Osobito su velike bile demonstracije u Korintu, gdje je veliko mnoštvo pučanstva obilazio ceste uz povik „Dođe sa Venizelosom izdajnikom domovine, podmjenicom inozemstva!“ Pučanstvo je krenulo glavnim ulicama te razbilo stakla dučana, pripadajuća sumišljenicima Venizelosa.

Bukarešte.

B u d i m p e š t a , 2. „Az Est“ javlja: Dodatno je zadnje srijede u Ateni i u brojnim drugim gradovima Grčke do manifestacija, kojima su na čelu koraciči otpušteni pričuvnici. Osobito su velike bile demonstracije u Korintu, gdje je veliko mnoštvo pučanstva obilazio ceste uz povik „Dođe sa Venizelosom izdajnikom domovine, podmjenicom inozemstva!“ Pučanstvo je krenulo glavnim ulicama te razbilo stakla dučana, pripadajuća sumišljenicima Venizelosa.

Antanta.

B u d i m p e š t a , 2. Podmornica se izdala,

da se imajućim disciplinarnim kaznili podnadležnički grad Galacu, Milesacu i višeđ državog odvjetnika

Emandžija, jer su kalmakonuši sakrivili krvoproljeće. Višeg s državnog odvjetnika za kazan premljeđen, dok su podnadležnički gradovi ostavljani. Posleom se je odredbom zabranio svaki manifestaciju u ēčavotu Rumunjske iz prijetnju da se proglaši opсадno stanje. Dozvoljeni su samo sastanci u zatvorenim prostorijama.

B u d i m p e š t a , 2. Nesretni dogodaji u Galacu održalo se je dva puta ministarsko vijeće, koje je odlučilo, da se imajućim disciplinarnim kaznili podnadležnički grad Galac Galacu, Milesacu i višeđ državog odvjetnika

Emandžija, jer su kalmakonuši sakrivili krvoproljeće. Višeg s državnog odvjetnika za kazan premljeđen, dok su podnadležnički gradovi ostavljani. Posleom se je odredbom zabranio svaki manifestaciju u ēčavotu Rumunjske iz prijetnju da se proglaši opсадno stanje. Dozvoljeni su samo sastanci u zatvorenim prostorijama.

B u d i m p e š t a , 2. Nesretni dogodaji u Galacu bili su iskoristeni od pripadnika ruske stranke

protiv vlasti. Rusofilo novinstvo, koje je još je ušlo u hukšalo protiv bezdomovinskih socijalista, koji traže jednokopravni status sa boljarama, kao što

Filipescu i sa parvenijima, kao što Toc Jenescu, koji neće ništa da čuju o sudjelovanju

Rumunjske sa autokratskom Rusijom, hukša je danas protiv vlasti. Na sreću, rumunski su si

socijalni demokrati svijesni ove igre te traže sporazum sa vlastom, koja im je također sklonila. Nascrt je da dake ruski vođi odmah izjavljuju. Socijalni demokrati održali su u svom klubu sastanak, sojemu je prisustvovao do 2000 radnika. Kako javlja organ socijalaca „Lupta“ učinile su energetičke mјere protiv krvnika u Galacu, osobito odstavljanje galackog podnadležničkog sastanca, kada tlače i pritisku materiju Grčku?

Jos danas je za oba zarane skupine taj rat svet i prav. Rat je posve na strani domovine, krivo na neprijateljskoj strani. Taj je rat logička posljedica desegodišnjeg, strastvenog i neuobičajenog natjecanja između srednjih sila i antante.

Brandes kaže, kako on već od početka rata

sudi, da će doći ni do odlučne pobjede, ni do posvemačnog poraza. A to su dokazali i

dogodaji čitavih dviju dugih godina ratovanja. Po sličnosti će da dođe do rješenja mirnim nacinom, kada ratovanju nema nikada kraja ni konca. A pošto je rat nastao radi politike i gospodarstva, to će morati doci do političkog i gospodarskog izmjerena.

B u d i m p e š t a , 2. (D. u.) Protiv neprijateljivog stanovista W. Archera i pišu „Politiku“ između ostalog: „Gde je tekva protivnost između Engleske i Njemačke, da je potreba radi izbjegavanja vojnih još treću godinu?.. Brandes kaže: Ako su izbjegli Bettmann-Holweg i sir Grey od 5. i 10. travnja iskrne, to je u njima temelja, na kojima se može začeti ugovaranje o miru. Njemici ne taje, oni se bore za moć koju im po njihovom shvaćanju pružaju.

Engleska i Francuska nasuprot, čini se, prevaruju se, kao da se bore zajedno s Rusijom za slobodu i pravicu i za jednokopravnost manjih naroda pored većih naroda, u kratko za ideale čovječanstva.

Bilo je interesantno, pita Brandes, dragi moj Archer, da nam vi kažete za koje se ideale Ru-

šija bori, ili Engleska, kada preputa godištu toliko maljanske njemačke djece i uždržaje opasno

stanje u Irskoj, a unštata sloboda Perzije, pre-

prema kojima se može doći do rješenja mirnim nacinom, kada ratovanju nema nikada kraja ni konca. Za poštu je rat nastao radi politike i gospodarstva, to će morati doci do političkog i gospodarskog izmjerena.

Dogodjaji na moru.

B e r l i n , 1. Podmornica, koju se je netom

vratila sa krstarenja u Sredozemnom moru bi

27. svibnja napadnula istočno Balcaru od ve-

likog parobroda, koji je pučao na udaljenost od 10 kilometara, a da nije bila ona na-

vala na brod. Podmornica ostala neotečena.

L o n d o n , 2. (D. u.) Neoboružani je pa-

robod Windermere bio potopljiv; isto tako talijanska jedrenjaka „Carlo Alberto“.

Neprijateljski ratni izvještaj.

Italija.

R i m , 30. Službeni izvještaj od 29. lipnja:

A da je bio neprijateljsko opiranje u polos-

Zajma zgodnim za obranu, koje si je bio ne-

prijatelj od prije najponajnije utvrđe, vrlo žestoko,

ipak smo jučer između ēčave i Brente napre-

ovali. U Valtarsi osvojili su naši alpici po

lijutom hrvanju tržvdu Mattassone na jugozapad

od istoimenog mjesta, dok su istodobno pješa-

čki odjeljenjci zauzeli vrlunac brda Monte

Trappola. Da zaustavi naše napredovanje poduzeo je neprijatelj iz odsuka Zuguna ţestoku na-

valu, koja je bila suzbijena s načezom gubitima. Na brijegu smo Passubio osvojili neprijateljske jarke pod Malog Cosmagon. Na fronti od Posine osorile su naša ofenziva enziru plemišlja i paljba teškog topništva iz Borcole, ipak prodrle su naše čete boreći se za svaku hridinu sve do Grisa, te su osvojile jake položaje na Colle Bettu i na obronjicima od Monte Majo. U dolini smo Aztico zapošljeli Pedescale. Na visoravni Sette

communi utvrdio je neprijatelj moćno sjevernu stranu doline Assa, vrhove na bijevome boku doline Galmarana i njezin uži dio sve do Passo dell'Agnela. Neprolodno je šuma zgodna za manjje strojne topove, da može dovršiti taj rat. Morati će naravno povisiti svoje poreze, da može kapatne isplativosti. Država cijeni svoje radništvo, koje je zapošleno u 1000 tvornica oružja i mušnici.

Socijalist je Turati obrazio svoj dnevni red, koji pokazuje doista načelnu oporbu protiv vlade, ali sadržaje također nešto pouzdjanja u nju i u nove ministre.

Predsjednik je na koncu saopćio smrt ljetal-

ackog poručnika Facta, sina bivšeg ministra,

koji je našao junaka smrt za neprijateljskim redovima.

Neutralne države.

O miru i ratu.

Umoljen od konferencije neutralaca u Stock-

holmu napisao je Georg Brandes ovaj članak o

Pravloslavni 50-godišnjice viške bitke u Pa-

zinu, „Odbor za pravoslavni 50-godišnjicu viške

bijke u krajtu austrijskog „Crvenog križa“ u Pa-

zinu, pod predsjedanjem vrlozaušanog gospo-

đi, državnog odvjetnika Maksa Černe, odredio je

da dan 23. srpnja. Raspored: 1.) 5/55 sati ju-

načno, 2.) 5/55 sati jučnog.

Domaće Vjesti.

Pravoslavni 50-godišnjice viške bitke u Pa-

zinu, „Odbor za pravoslavni 50-godišnjicu viške

bijke u krajtu austrijskog „Crvenog križa“ u Pa-

zinu, pod predsjedanjem vrlozaušanog gospo-

đi, državnog odvjetnika Maksa Černe, odredio je

da dan 23. srpnja. Raspored: 1.) 5/55 sati ju-

načno, 2.) 5/55 sati jučnog.

Hrvati i Hrvatice sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda!

tron svećani doček po odboru c. i kr. vojničke harmonije učitivo za svećanost ustupljene. 2.) 6 sati jutroni c. i kr. harmonija običi će gradom svirajuće vesele koracićne, dok pod c. i kr. katarskim poglavarstvom odigrati će carevku. 3.) 9 sati jutroni svećani primatik u svećano okjenom gradskom perivoju gospode pokrovitelja sviranje carevke, zatim svećane sv. misa na otvorenom polju uz sudjelovanje c. i kr. vojne harmonije, a poslije sv. mise blagoslov uz molitvu i proslavu palma junacima god. 1866. i onim, koji daju svoju krv u ovom svjetkom ratu na obranu naše mire domovine. 4.) 3 sata podne javna tombola u gradskom perivoju uz sudjelovanje c. i kr. vojničke harmonije, zatim koncert na otvorenoj 12 šatora za pivo, vino, mrlžu jelu, slatkise, voće, cvjeće, saljive igre, saljiva posta, utrka u vrećama i slično. 5.) 8 sati na večer oprost sa c. i kr. vojničkom harmonijom na odlasku u Pulu.

Grad Pazin i gradski perivoj bit će svećano okičeni.

Razne Vijesti.

Venizelos kandidat u Ateni. Prema vijestima iz Milana ponudjena je Venizelosu kandidatura u Ateni, koju je on navodno i privratio.

Poštansko-stočionički promet s Crnom Gorom. Iz Beča sejavlja: Već je svjedobno bilo javljeno, da je vrhovno vojno zapovjedništvo u sporazumnoj i postansko-stočioničkom uredama uvelo čekovni promet u okupacionom dijelu Poljske i Srbije. Sada se ova sredba proširuje i na crnogorsku okupacionu područje, jer su etarni poštanski uredi na Cetinju, u Košarici, Peji, Prijepolju, Podgorici i u Starom Baru ovlašteni, da i 1. srpnja počnu primati uplate uz pologove listove postarskih stolonica. Tačko će se sada i u Crnoj Gori omogući privatnim osobama, da vlasnicima postansko-stočioničkih računa podmognu uplate na najudobniji način, pomoći pologovnim listova.

Prorocica Madama de Thebes o trajanju rata. Poznata francuska proročica madame de Thebes izjavila je pariskom dopisnikom „Berlinske Tidende“ o trajanju, odnosno svršetku rata, slijedeće: „Njemačka je svijetu prešla oči i dala mu dobru nauku u vojničkom pogledu: Uvijek će biti rata! Nema dvoje, da je lijepe sanjariti o miru, propovijedali razoruzanje. Ali to su samo utopije! Dok bude dva muškaraca na svijetu, jedna žena i jedan pedjal zemlje — došće će uvijek biti borbe! A to vrijedi i za čitave narode. Ratovi ne će nigdje prestati, jer oni spadaju u red na svijetu. Ovaj će rat uputiti i male narode da moraju biti uvijek spremni na borbu i na obranu, inače vuč razdare janje. Ja sam prorekla, da će rat još veće godine svršiti i tivdim da nadalje unatoč svim protivnih nazora, Rat će svršiti prije Novog leta, a to u času kad će čitave narode se mirno najmanje nadati i kad će svjet biti na to najmanje pripravljen. Do ponovne zimске vojne ne će doći. I opet Vam kažem, da će posve mal, nezanimljiv i gotovo neshvatljiv dogodaj završiti rat. Znate pjeska — i svi će topovi i puške s obje strane fronte zaslužiti. Sudbina je već ihvalita za zaponac puške.“

Žrtve plamena. U Schillerfordu kod Breslave dogodila se je ovih dana velika nesreća. Kopač Olšer otvorio je, navodno u nastupu ludila, četvero svoje djece, a zatim je zapalo kuću u kojoj je sve petero izgorio.

Grčka posada u Makedoniji. Akoprem je Grčka dobila od antante način, da mora provesti sveopću demobilizaciju, javljaju sada iz

Ženeve, da je antanta naknadno naložila Grčkoj, da ostavi u Makedoniji laku posadu, koja će budi eventualno prijateljske savjete sa strane antante, kad bi Bugari kušali prodrijeti prema Kavali. Venizelos je navodno prijedlog podupro.

Kupujte samo kod onih tvrtka
„HRVATSKI LIST“ može se kupiti u
koje oglašuju i preporučuju
se u „HRVATSKOM LISTU“

„HRVATSKI LIST“ može se kupiti u
Vodnjenu kod prodaje duhana De-
tešto vat rano ujutro.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi pod najvišim pokroviteljstvom Njegovog ces. i kralj. APOSTOLSKOG VELIČANSTVA.

RATNO OSIGURANJE!

Oglas i razjašnjenje!

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi čitave oborujane sile, cult ovijem potrebu, da upozori sve krogove i siojeve pucnjava na izvanrednu shodnost i na gospodarstveno značenje ratnog osiguranja, zurne preporučiti, da se takovo osiguranje sklopi.

Ratnimi osiguranjem osigurava se život vojnika, skupa s ratnom pogubljelj za jednu godinu. Ovo osiguranje života vrijedi dakle u potpunom opsegu i tako da osigurati umre u ratu ili ako umre uslijed rana, zadobivenih u ratu, ili uslijed bolesti, koje su ga popale u ratu. Pošto ne treba lječničke preglede, mogu se u ratu.

Godinu dana posle ratnog osiguranja može se — po želji — ratno osigurati i promijeniti u redovito osiguranje na život; kod loga uređenja se isplaćena premija ratnog osiguranja s polovicom u redovite osiguravajuće premije, razdjeljene na cijelu dobu osiguranja života.

Izvanredna shodnost i veliki gospodarstveni značaj takvog ratnog osiguranja jesu očiti.

Bil je čak male njih ostalo kod kuće, kojih osobne i gospodarstvene prilike neće se biti znatno promijenile ili će biti ugrožene, aко vojnika zateže smrt u časnom bojnom polju ili ako umre poslijedno u ranu ili bolesti.

Niti država niti djela dobrovoljnosti ne mogu u tom slučaju pružiti dostatne pomoći, ako obitelj izgubi iznenada hranitelja, roditelje svog osiona.

Ovaj će cas prouđenje u obiteljskom životu, nove uređene za opskrbi zone, djece i roditelji mogu se ipak lakše podnijeti, ako je život pojedinika bio osiguran usporedivo sa njegovim stajšem i gospodarstvenim prilikama. Vrijednost osiguranja života pojavlja se prije osobito kod ratnog osiguranja, koje se može još u zadnji čas sklopi. **Svotom od više tisuća ili takoder samo** struka, može se tako **kokajektiv gospodarstvenu ranu zacepljiti**, uzdržati stara sposobnosti zarade ili ostvariti novu, **osigurati odgoj djece**, omogućiti malu rentu ili poravnati dugove, koji doduse nebi teretili muža u potpunu životnju snagu, ali koji bi možda teško zadesili zaostale. Poznato je pak, koliko znatnije imade osiguravaju policijske krediti.

Primerjeno ratnim osiguranjem moći će se dakle, u koliko je moguće, osigurati budućnost začestalih. **Srcu ratnika** na bojištu olakšati će se, a **najvećim dragim kod kuće**, koji željno čekaju njegov povratak, odustati će se teška skrba.

C. kr. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročadi čitave oborujane sile potrebne, posjepšljivo sklapanje takvih ratnih osiguranja te izjavljuje, da je — u sporazumu sa c. kr. priv. državom za osiguranje života Austrijski Phonix u Beču, koje je jedino među osiguravajućim i u Austriji poslujućim društvinama sklapa i ratna osiguranja za časnike i vojnike, načelaziti se ved u ratu — spravna primeti prelog za sklapanja takvih ratnih osiguranja. Za osiguranje stranke postigne se se posebni pogodnosti, poslije smanjene premije.

Osiguranje vrijedi za slučaj smrti u roku od jedne godine, izuzev samoubojuštvo.

Prema vijestima iz Švicarske, ratno osiguranje je

većna iznenadjuje nova organizacija svih upravnih gran. Treba se diviti predviđanjima, točnom stanju o svim pojedinstinama, a prije svega taktu, kojim se uprava služi, da ne bi povrijedila osjećanja stanovništva.

Otišao bih srušive daleko, kad bih sve naveo, ali se čini za materijalno i moralno dobro stanovništva: stoga ču nabrojati samo njekoliko stvari, koje mi se naročito iznenadile.

Na prvo mjesto dolaze škole, kako u gradu tako i u selu; one čine najbolji utisak i na one, koji su navdušili da vide same naoblje organizovane školske uprave. Čistoća učionica i način zadavljivanja i dostojanstva je najkulturnije i načina: dobro raspoloženje učenika, koji stoma pažljivo prati nastavu, dokazuje, da su njihovi učitelji umjeli da zadobiju dječju ljubav, i da im ulju povjerenje, da su ona u početku bila malo plišljiva.

Tako ćemo moći shvatiti veličinu zadatka, pred kojim je naša vojna gubernija u momenatu njenog ustanovljenja.

Može se reći, da ničega bilo nije, sve je bilo stvarito i to pod veoma teškim okolnostima,

u momentu kada je i sama Austro-Ugarska moralna da na sjajnom energijom upotreblji svu snagu naroda, da bi svoj opstanak braniča protiv neprijatelja, koji su jednovođeno udarili sa više strana.

Zadatok, koji je vojna gubernija za punih šest mjeseci izvršila, prevezla sive, što bi se iole moglo očekivati i polovrijedne nevjerojatni rad i predanost svih njihovih organa; interesantno je iznijeti neke pojedinošću.

Kao noću stignemo u Beograd, u prvi na mahan iznenadju, da je grad potpuno osvijetljen. To dokazuje, da je postjele zebolići radničke sprave upotrebljavaju u poljoprivredi; poboljšanje ovih kulturnih sredstava znameno će se podići bogastvo zemlje. Ovaj cilj će se sigurno postići praktičnim poljoprivrednim školama, koje je vojna gubernija osnovala u svakom okruzu.

Jedna ovakva škola, koju sam posjetio, može da je tek bila u začetku svoga uređenja, pokazuje, da se podučila ratičima o stanju zemlje i njenim potrebama.

Teorija je svedena na minimum, bitni dio prakse praktici. Škola će obrazovati mlade ljudi, koji će, izučivši u njoj različite zanate, narobito poljoprivredne, mnogo doprinijeti razvoju zemlje, i u isto vrijeme njima se omogućava zadovoljenje liničnih potreba.

Onaj, koji dodje u Srbiju, osjeti izvestjan donjak, kad misli na sve epidemije, koje su zemlji donjeli već toliko mnogo nevolja. Ali se gotovo umiri kad utvrdi, da stanje nije više isto, od kada je sanitet glavne gubernije preduzeo kredite za mještane i u ostalom i statistički brojevi svjedoče o osećaju sigurnosti i pouzdanosti, koji je sve svoje obuzeo. Vojna gubernija je upotrijebila svu svoju

osigurana sveta isplatiće će se potpunoma, ako je osigurani poginuti, ako podlegne posjedicama bolesti ili ozleda u ratu, ako ga nestane ili ako umre **naravnom smrću** u zarobljeništvu ili poslije svog povratak u tijeku jednogodišnje osigurane dobe. Ovo raznjenje osiguranja obuhvaća takde takoder sigurnost protiv kakve pogibije unesenih kužnih bolesti i u prvim mjesecima izvrsenog rata.

Jednokratna premija za vojnike po zvanju i za one, koji su poznati obveznici na vojničku dužnost u tijeku davanoga godišnja razdoblja, učinkuje u tijeku jednogodišnje osiguranja vojnici po zvanju i za one, koji su umrli u ratu, iznos 7%, osigurana sveta, za pučke ustaše svake dobre i svake kategorije, dokle takoder i za sve one, koji su tijekom rata na podlozi preglede otisli u vojničku službu, samo 4%, osigurana sveta.

Suprotni pruckog ustase, koji se nalazi u vojsci, platiti će ako n. pr. sklopi osiguranje za K 2000 jednokratnu premiju K 90.

Pomoćna zaklada za udove i sirote prijazno usugodniči učinakom rodinama, koji uživaju državnu primopomu za prehranu, da mogu plaćati premije u obrocima: kao polog za isplatu u obrocima predati će se državna primopom za prehranu.

Kromeno, ako se osiguranje promjeni u ratno osiguranje života, može se tako polovljati premije za osiguranje života, ako se osiguranje promjeni u ratno osiguranje uračunati u redovite premije za osiguranje života i tada, ako osiguranja života ne sklopi osigurani vojnici, već kaka njegova svroja.

Sirenenjem ratnog osiguranja i dozvoljenim pogodnostima želimo, koliko je moguće, poduprati samopomu u ratnoj opskrbi, koja se mora na svaki način posporješati. Istodobno pak želimo, da bi se upotrijebila ova prilika za kašnju promjenu ovih ratnih osiguranja u redovita osiguranja života, e da se time ugodno upišu na ziteljivo i da se pospješi gospodarstveno tako potporebito sređenje osiguranja života.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročadi pozivlje daleko zurno sve, koji su zvani u ratnu službu, i svoje onih vojnika, koji su već u ratu, da se posluže pruženom mogućnošću ovog shodnog osiguranja.

C. kr. austrijska zaklada za udovice i siročadi moli dalje sve poslodavce da se kod ove toči korisni uredbe sjeti i skribi za obitelj svojih namještjnika ili radnika, koji su u ratu.

Sklopjeno osiguranje daje da se odozga besplatno. Priloženi su opći uvjeti, po kojima se sklapaju osiguranje.

Neki nikako ne kasni podložiti osiguranje sto prije moguće. Obrazac zato sažje se zajedno s ujetvima za osiguranje krećem počasno na točan naslov, ako ga se ne dobije kod općinskog ureda dočišnjog mjesto.

Sklopjeno osiguranje vrijedi, kad je premija plaćena, od dana kad je bilo predloženo. Ako bi slušao bio, da se vojnik medju razloži da bude ranjen, ipak je osiguran.

Do sada 300.000 osiguranih; 165.000 osigurane svete; cck 3 i pol milijuna isplaćenih udovicama i siročadi.

Prijave primaju sv. c. kr. poreči i c. kr. postanski uredi. Predsjednik:

MAKSO grof WICKENBURG

ministar iz. sl.

Snagu, da bi se tačno provede mjere higijene cisteče.

Dajte se moramo diviti odlicom uredjenja ustanove za izdavanje pomoći, koja ima — s obzirom na sadašnje teško materijalno stanje — veći djelokrug. Razdvajanje velikih kolicića hrane neviđljima u Beogradu, ustanovljavanje stanica za djeleženje životinja namirnicama u najudaljenijim krajevima zemlje, omogućiti su, da se zemlja spasi od gladi, da sačeka iduću žetu i da podigne podnjevi obnovni ekonomski život njen. Ovim predviđanjima mjerama treba zahvaliti, što se na ulicama nevaljao malo osjetiti i što je vrlo ljeđiti vidjeti prosjaka. Isti utisak se dobija na selu, gdje se, zahvaljujući starjenju vlade, najveći dio obrađenog blata mogao obraditi, već kada občeva blato prinosi, tako da će ova jeseni zemlja biti izvrsne opasnosti od gladi.

Vrlo je zanimljivo za stranca, da posmatra državljanin civilnog stanovništva u Beogradu. Situacija je mnogo bolja no što se to obično na stranu predstavlja; veći dio trgovina je opet otvoren, a trgovci su već opet otvoreni, šta više, trgovci radnici, koji su učinili da se učinili.

Naravno, suviše je rano, da bi se moglo početi s obnovom ekonomski život njen. Ovim predviđanjima mjerama treba zahvaliti, što se na ulicama nevaljao malo osjetiti i što je vrlo ljeđiti vidjeti ovaj prostak. Isti utisak se dobija na selu, gdje se, zahvaljujući starjenju vlade, najveći dio obrađenog blata mogao obraditi, već kada občeva blato prinosi, tako da će ova jeseni zemlja biti izvrsne opasnosti od gladi.

Prije no završiti, izreći ću još želju, da se moguće omogućiti i što već je moguće, da se postoji opštite prijateljske i stalne veze između gradjanstva i vojske, no u koliko se može.

vidjeti, ovaj je odnos, iako još državljiv, ipak veoma kritičan, nikačak znak jestnosti ne može opaziti kod stanovništva, u svakom slučaju vlasti, posmatrana i načinu na koji su odgovor na nepravedne kritike od strane onih ljudi, koji imaju određenih slike o ovakvoj glasova.

„Hrvatski List“ može se dobiti u prodavaonici Dinka Širočića Busetu.

Utisci jednog neutralca o današnjoj Srbiji. (2)

Od majora du Bois (Bern).

Carigrad, 1. juna 1916.

Opšte je mišljenje, da su neutralci bolje obavješteno ne zemlje, koje su u ratu, jer mogu, čitavine novine svih naroda, da imaju određeni značaj. Ali, na žalost, oni neutralci, koji citaju inozemne novine, biraju prije svega lekturu, koja odgovara njihovim osjećajima; druge pak novine i ne čitaju. No znatan broj novina je neutralnih zemalja, neutralan je samo po imenu; one su primjeno prileže jednoj ili drugoj strani zaraćenih država. Njihovi im čitaoци sljede, a to se malo po razumju, iz pustnjištva.

Srpski svećevi, da bi mogli tačno suditi o sađenju stanju u Srbiji, moramo imati jasan pojam o njemom položaju u momentu poraza.

Srbija, u kojoj se poglavito bave zemljoradnjom, koja je na primjentivu stupnju kulture, u kojoj je nastava slaba, razvijena, ne može se uporditi sa drugim zemljama, niti primjer sa Švajcarskom, koja je prava suprostutnost Srbije, pošto

* Pisac je ovoga napisao jedan švajcarski major, koji je propovuđao našim zemljama sa po višom načinom od međunarodnog značaja, koji je svoje utiske činio u uglednim švajcarskim listovima, da je se stalo na put veoma rasprostranjenoj lažnoj pojmovima o sadašnjem stanju Srbije u zapadnoj Evropi.

Štećajte se siročadi za domovinu poginulih vojnika!